

Avner Biron & Israel Camerata Jerusalem

Avner Biron – dyrygent

Szymon Nehring (zwycięzca 15. Międzynarodowego Mistrzowskiego Konkursu Pianistycznego Artura Rubinsteina) – fortepian

Israel Camerata Jerusalem

Program

Krzysztof Penderecki (1933–2020)

Chaconne z Polskiego Requiem [8']

Wolfgang Amadeusz Mozart (1756–1791)

Koncert fortepianowy d-moll nr 20, KV 466 [30']

I. *Allegro*

II. *Romance*

III. *Allegro assai*

Menachem Wiesenberg (ur. 1950)

An Overture for Strings – Homage to Mendelssohn [8']

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

IV Symfonia B-dur op. 60 [34']

I. *Adagio – Allegro vivace*

II. *Adagio*

III. *Allegro molto e vivace – Trio. Un poco meno allegro*

IV. *Allegro ma non troppo*

Avner Biron, fot. Michael Favia

Israel Camerata Jerusalem to jedna z najlepszych orkiestr kameralnych na całym świecie. Powstała w latach osiemdziesiątych zeszłego stulecia z inicjatywy maestra Avnera Birona. Jej muzycy wykonają tego wieczoru dzieła skomponowane przez dwóch klasyków wiedeńskich – Wolfganga Amadeusa Mozarta i Ludwiga van Beethovena – oraz powstałe w XX wieku – autorstwa Krzysztofa Pendereckiego oraz izraelskiego twórcy Menachema Wiesenberg. W roli solisty wystąpi zaś Szymon Nehring, zwycięzca piętnastej edycji prestiżowego Międzynarodowego Mistrzowskiego Konkursu Pianistycznego im. Artura Rubinsteina w Tel Awiwie.

Polskie Requiem autorstwa jednego z największych polskich kompozytorów, Krzysztofa Pendereckiego, to prawdziwie monumentalne dzieło o wyjątkowym znaczeniu tak w kontekście twórczości kompozytora, jak i historii muzyki polskiej. Prace nad utworem trwały bowiem od lat osiemdziesiątych zeszłego stulecia, kiedy czasy dla naszego kraju były wyjątkowo trudne. W dorobku Pendereckiego kompozycja wpisuje się w nurt sakralny, w którym twórca wykorzystuje rozmaite teksty biblijne z Nowego i Starego Testamentu. Impulsem do powstania *Requiem* miała być prośba ówczesnego lidera Solidarności, Lecha Wałęsy, o stworzenie dzieła, którego dźwięki mogłyby uświetnić ceremonię odsłonięcia w Gdańsku pomnika poległych stoczniowców. Pierwszą częścią utworu była liryczna w wyrazie *Lacrimosa* na sopran, chór oraz orkiestrę symfoniczną. Z biegiem czasu forma monumentalnej kompozycji, rozbudowywana o kolejne ogniwa, ewoluowała. Pełna barwnej dźwiękowo nostalgii i przeznaczona na obsadę instrumentalną *Chaconne*, którą wykonają tego wieczoru muzycy, stała się integralną częścią całego dzieła w 2005 roku i poświęcona została pamięci zmarłego wówczas papieża Jana Pawła II, dopełniając tym samym requiem. Na przestrzeni całej kompozycji Penderecki nawiązywał także do dzieł należących do klasyki gatunku, stworzonych przez takich twórców jak Orlando di Lasso, Giuseppe Verdi czy Wolfgang Amadeus Mozart, którego kompozycja również znalazła się w repertuarze koncertu.

Twórczość koncertowa autora *Wesela Figara* jest niezwykle obszerna, włączając w to także koncerty fortepianowe jego autorstwa, których skomponował niemalże trzydzieści. Jest to niewątpliwie gatunek, w którym kompozytor czuł się niezwykle pewnie, a zarazem bardzo swobodnie, o czym świadczy m.in. wyłaniający się z owych kompozycji wysoce wysublimowany, indywidualny idiom. Faktura owych dzieł odznacza się wyjątkową spójnością w zakresie stosowanych przez Mozarta środków. *Koncert fortepianowy d-moll* nr 20, który zabrzmiał tego wieczoru w wykonaniu Szymona Nehringa, jest w istocie jedną z bardziej cenionych kompozycji spośród obfitej twórczości koncertowej tego klasyka wiedeńskiego. Utwór rozpoczynają dramatyczne i pełne ekspresji sekwencje utrzymane w żwawym tempie, które Mozart powierzył instrumentom smyczkowym. Sukcesywnie prowadzą one do momentu

subtelne wyłonienie się partii fortepianu, która powoli zaczyna dominować w kompozycji, aż do finału pierwszego z ogniw – *Allegro*. Melodyjna część druga – *Romance* – utrzymana jest z kolei w formie ronda, zaś żywiołowe *Allegro assai* wieńczy dzieło. Skomponowany w 1785 roku koncert cieszył się uznaniem zarówno publiczności, jak i innych twórców – chętnie wykonywali go Ludwig van Beethoven, Johannes Brahms czy Clara Schumann, dodając do niego także własne kadencje. Podczas koncertu muzycy zaprezentują również *An Overture for Strings – Homage to Mendelssohn* – dzieło jednego z wiodących izraelskich kompozytorów, Menachema Wiesenberga. Odznaczający się dynamizmem utwór przeznaczony na smyczki stanowi zarazem swoisty hołd dla jednego z czołowych twórców romantyzmu – Felixa Mendelssohna Bartholdy'ego. Kompozycja w swoim materiale niewątpliwie nawiązuje do słynnego *Oktetu smyczkowego Es-dur* op. 20 właśnie jego autorstwa, który stał się inspiracją oraz punktem wyjścia dla Wiesenberga.

W kontekście *IV Symfonii B-dur* op. 60 Ludwiga van Beethovena najczęściej przytacza się słowa wypowiedziane niegdyś przez Roberta Schumanna, który określił dzieło jako „smukłą Greczynkę między dwoma nordyckimi olbrzymami”, odnosząc się w ten sposób do otaczających ją monumentalnych *III Symfonii Es-dur „Eroiki”* oraz *V Symfonii c-moll* z dramatycznym „motywem losu”. W rzeczy samej jest ona zdecydowanie lżejsza i bardziej radosna w wyrazie od wspomnianych utworów. Dzieło zamówione zostało przez wielkiego miłośnika twórczości Beethovena, hrabiego Franza von Oppersdorffa. Symfonia, jak gdyby na przekór, rozpoczyna się mrocznym wstępem, by następnie uwydatnić żywiołowe *Allegro vivace*. Beztroski charakter utrzymuje się niemal w każdym z ogniw dzieła – melodyjnym *Adagio*, skocznej trzeciej części zapisanej w partyturze także jako *Allegro vivace* oraz efektownym finale – *Allegro ma non troppo* – stanowiącym promienny triumf wieńczący dzieło. Prawykonanie *IV Symfonii* odbyło się w 1807 roku podczas prywatnego koncertu w wiedeńskim pałacu księcia Josepha Franza von Lobkowitza, orkiestrą dyrygował zaś sam Beethoven.

Marcelina Werner-Śliwowska

Współorganizacja: Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania
niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości

niepodległa

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Wrocław miasto spotkań

